

L'etern debat de les botigues i els cotxes

Si us serveix de consol, el debat sobre com potenciar, o reviscolar, el comerç als nuclis antics de les ciutats que tenen nucli antic no és nou, ni fàcil, ni exclusiu de Manresa, sinó que sorgeix al llarg del segle XX quan el centre es desplaça cap als nous eixamples, l'automòbil particular es generalitza i apareixen, als afores, les grans superfícies comercials. En aquest sentit, la creació d'illes de vianants, és a dir, l'intent d'impedir de forma més o menys dràstica l'excés de vehicles a una trama urbana que no està pensada ni preparada per encabir-los, no és l'origen del problema sinó un intent, que en alguns llocs ha funcionat i en d'altres no tant, de posar remei a un problema preexistent. Dit d'una altra manera, el mercat de les pagueses que antigament (fa només cinquanta anys) s'estenien per la plaça Major, el Carme, Infants, la Muralla, la Plana i la Placeta Calzina (Gispert) comença a anar de baixa molt abans que es comencés a parlar de treure'n els cotxes. A la plaça Major i al carrer Sobrerroca el tancament i decadència de botigues "de tota la vida" s'inicia, recordem-ho, quan aparcar davant de l'Ajuntament o a la Caserna (Milcentenari) era possible i gratis. I a la plaça Gispert, en sóc testimoni, mentre encara s'hi podia entrar i aparcar, van tancar dues botigues de roba, una peixateria, una carnisseria, dos bars, una sabateria, una botiga d'electricitat i encara dues o tres més.

És cert que la progressiva implantació de l'illa de vianants no ha estat el revulsiu, o el salvavides, que alguns havien pronosticat, però també ho és que el lentíssim ritme amb què s'ha produït (portem trenta anys parlant-ne i encara estem a mitges) ha creat una situació ambigua que no beneficia ningú. També fou un error pensar que el problema era sobretot de manca d'aparcament, i que invertint milions d'euros (públics!) en aparcaments que acaben sent caríssims solucionaríem el problema.

De fet, ens equivoquem (crec) pensant que el problema és de mobilitat, d'accés, quan és una qüestió d'oferta, de centralitat i de proximitat. Les botigues del barri no poden competir amb les grans franquícies i cadenes repartides per la ciutat, ocupant locals molt més grans del que el centre històric pot oferir; alhora, el centre real de Manresa (una ciutat excèntrica i d'orografia complicada) fa molts anys que va sortir fora muralles i segueix pujant Passeig amunt; i, per últim, el nucli antic de la ciutat és la zona on hi ha més habitatges buits (sense famílies que comprin res) per culpa de l'incivisme (aquest sí) d'uns quants propietaris immobiliaris.

Amb aquest panorama, potser hem d'admetre d'una vegada que el barri antic (excepte, si tot va bé, el rectangle Born-Om-Nou) no tornarà a ser mai més el pol comercial de la ciutat que havia estat. Potser haurem d'optar perquè sigui un centre administratiu (amb gent que hi ve a treballar, i a esmorzar!), un pol d'atracció turística (es pot fer), un espai de lleure i cultura (hostaleria inclosa) i un bon lloc per viure-hi (i per comprar-hi el pa i el diari). No és poc.